EVANJELICKÁ RATOLESŤ

Časopis Cirkevného zboru ECAV v Modre – Kráľovej

28. ročník Číslo 4

„Vieru otcov zachovaj nám, Pane.“

Dušan Miko

Adventná

Príď, Kriste,
a do našich slabých sŕdc vstúp,
nie iba na chvíľu,
ale stálym hosťom v nich buď.

Príď, Kriste,
do každej čakajúcej duše vojdi,
nie iba na chvíľu,
ale daj, nech vždy v Teba verila by.

Príď, Kriste,
do sveta, kde vládne nepokoj,
nie iba na chvíľu,
ale nastálo ľud svoj upokoj.

Príď, Kriste,
a klop hlasno na naše srdca dvere,
nie iba na chvíľu,
ale až pokým dospejeme k viere.

Príď, Kriste,
nech potešia sa slabí, smutní, biedni,
nie iba na chvíľu - nateraz,
ale aj po ostatné svoje dni.

Príď, Kriste,
vzhliadni na naše malé milé dietky,
nie iba na chvíľu,
láskavo chráň ich, bez rozdielu všetky.

Príď, Kriste,
a všetky životy naše úplne zmeň,
nie iba na chvíľu,
ale navždy na vieru pravú ich premeň.

V Tebe viera, láska, nádej,
vieme to iste,
spoločne voláme všetci,
tak teda príď, Kriste.

„Šírenie svetla“ v Zelenom lese Foto: Lea Lovišková

Podujatie „Umenie v Kríze“

Foto: Lea Lovišková

1

Narodil sa nám Spasiteľ

Kázeň na Prvú slávnosť vianočnú

***Suspírium*:** *Otče nebeský, ďakujeme Ti, že si nás milostivo priviedol k pamiatke narodenia Tvojho Syna a dávaš nám teraz na Neho hľadieť očami viery. Je to veľká radosť, veď narodil sa nám Spasiteľ. Otvor naše srdce, aby sme sa stali súčasťou tohto vianočného príbehu ako synovia a dcéry, ktorých si prijal v Krste svätom. Amen.*

Kázňový text: „I porodila svojho prvorodeného syna, obvinula Ho plienkami a uložila v jasliach, lebo v nocľaháreni nebolo pre nich miesto:“ *(L 2,7)*

Milí bratia a milé sestry v Pánovi Ježišovi Kristovi!

Sú tu Vianoce, tak ako každý rok. Vianoce, ktoré majú svoj príbeh. Úžasný príbeh. Príbeh lásky. Tento príbeh lásky môžeme vidieť aj na pozadí pretrhnutých nebies, o ktorých hovorí prorok Izaiáš (64,1), cez ktoré Boh zostúpil z neba na zem, zjavil sa ako Spasiteľ hriešnikov, milujúci a odpúšťajúci Otec, ktorý neprišiel odsúdiť svet, ale ho spasiť. **Boh tak miloval svet, že poslal pre moju a tvoju záchranu svojho Syna, aby sme nezahynuli, ale mohli mať večný život** (J 3,16).

Toto je ten vianočný príbeh lásky, ktorý prichádza k hriešnemu človeku. Je to príbeh, v ktorom sa táto láska zviditeľnila a zhmotnila v narodenom betlehemskom dieťati. To dieťa, ktoré leží v jasličkách a na slame, nie je len obyčajným ľudským dieťaťom, ale je zároveň aj Božím Synom. On je Synom obyčajnej, ale vyvolenej ženy Márie, a synom Hospodina Boha, nebeského Otca, Stvoriteľa neba i zeme. Práve v tomto Synovi, v tomto dieťati „**sa zjavila dobrota a láskavosť nášho Spasiteľa Boha k ľuďom** (Tit 3,4)**“**. **„V Ňom prebývala všetka plnosť božskosti telesne** (Kol 2,99)**“**. **„V Ňom máme vykúpenie a odpustenie hriechov** (Kol 1,14)**“**. **V Ňom nás „Boh všetkej milosti povolal do svojej večnej slávy** (1Pt 5,10)**“**.

Vianoce teda majú svoj príbeh. Jedni ho poznajú úplne detailne, druhí z časti, ale v podstate každý vie, o čom vianočný príbeh je. Tento príbeh sa netýka len jednej noci, jedného miesta. Tento príbeh sa týka niekoľkých ľudí, ktorí boli priamo pri tom, ale rovnako sa týka aj tých, ktorí neboli priamymi účastníkmi narodenia Ježiša Krista. To znamená, že tento príbeh sa týka aj nás. Je to príbeh pre všetkých, pre každé miesto, pre každú dobu, pre každé ucho. Príbeh, ktorý spája zem a nebo, časnosť s večnosťou, človeka s Bohom, ale i človeka s človekom. Ale ako sme sa zmocnili tohto príbehu? Je to pre nás len obyčajný príbeh, alebo príbeh, ktorý nás chce vtiahnuť do svojho deja, aby sme sa aj my stali jeho súčasťou? Možno si kladieme ďalšiu otázku: Ale ako sa môžeme stať súčasťou tohto vianočného príbehu?

Možno ste si to nevšimli, ale v tom stručnom opise narodenia Ježiša Krista je predznamenaný celý život Spasiteľa – od Jeho narodenia v Betleheme, cez Jeho kríž na Golgote až po Jeho nanebovstúpenie na Olivovom vrchu. Čím sa začala pozemská cesta Pána Ježiša? Čím sa začína aj náš život?

„Obvinula ho plienkami...“ Pán Ježiš nebol obyčajným ľudským dieťaťom. Bol Synom Božím od večnosti splodeným, ktorý opustil nebeskú slávu a prišiel – zostúpil na zem nahý, v ľudskom ponížen om tele – v takom, ako máme my, ale bez hriechu. „Nahý“ Ježiš potrebuje, aby ho láskavé ruky jeho matky zavinuli do plienok. Už pri svojom príchode bezhriešny Ježiš vzal na seba hriechy Adamovho pokolenia – naše hriechy. Spomeňme si na Adamovu nahotu a strach potom, ako Adam zhrešil; skrýval sa pred Bohom v rajskej záhrade a bál sa, lebo bol nahý... Pán Ježiš prišiel na tento svet v ponížen osti – nahý – a v ponížen osti z neho odišiel, keď Ho bičovali, strhli z Neho šaty a tak Ho ukrižovali. Jeho mŕtve telo opäť zavinuli – Jozefom z Arimatie, ktorý **„keď Ho sňal, zavinul do plátna a položil do hrobu... v skale“** (Lk 23,53)

V správe o narodení Spasiteľa sa tiež hovorí o tom, ako ho Mária **„uložila v jasliach“,** teda na mieste, do ktorého sa dáva krmivo pre zvieratá. Do jasieľ je ako pokrm uložený ten, ktorého Boh určil za pravý chlieb z neba, a ktorý raz povedal svojim učeníkom a aj nám hovorí: **„Vezmite, jedzte! Toto je moje telo, ktoré sa vydáva za vás... na odpustenie hriechov** (Mt 26,26)**“**. Pán Ježiš sa s láskou vydáva za pokrm tým, čo stoja pred veľkým tajomstvom Božej lásky ako nerozumné zvieratá pred hŕstkou sena. Zvieratá však vedia, že seno treba jesť; tak aj my, aj keď celkom rozumom nechápeme to tajomstvo Božej lásky, nasýťme svoj hlad po Bohu, po Božej láske a pomoci. K jasliam je však potrebné skloniť sa – znížiť. Nasýtení budú len tí, ktorí sklonia svoje kolená pred Bohom, v pokání vyznajú svoje hriechy pred Ním a poprosia o odpustenie vo viere, že Ježiš Kristus prišiel spasiť hriešnikov.

K vianočnému príbehu neodmysliteľne patria jasličky v maštali. Ale prečo sa Spasiteľ narodil práve v maštali? **„... pretože nemali miesta v ubytovni“**.

Obraz maštale nakreslený na vianočných pozdravoch dnes berieme skôr ako idylku svätého večera. V skutočnosti to však nebola nijaká idyla, nijaká pohoda! Bola to smutná realita o tvrdosti srdc

obyvateľov Betlehema, ktorí nemali zľutovanie s tehotnou rodiacou ženou a nepomohli jej. Nebolo to poslednýkrát, čo Ježiš narazil na nelásku a odmietnutie: mnohí Ježišove slová odmietli ako rúhanie a dokonca Spasiteľa vyhnali z mesta. Evanjelista Ján o tom napísal: **„Do svojho vlastného prišiel, ale jeho vlastní Ho neprijali. A tým, čo Ho prijali, dal moc stať sa dietkami Božími, čo veria v Jeho meno...** (J 1,11)**“.** Keď Pán Ježiš naplnil Božiu vôľu a svojou smrťou dokončil dielo vykúpenia hriešneho človeka, Boh sa priznal k svojmu poslušnému Synovi – vzkriesil Ho a na Olivovom vrchu Ho vzal k sebe späť do neba. Od tej chvíle už nie je osamelým bezdomovcom – má miesto v nebi, a má miesto aj v ľudských srdciach, ktoré Duch Svätý osvietil pravdou evanjelia a otvoril ich vierou v Pána Ježiša.

V tej stručnej správe o narodení Božieho Syna, nad ktorou sa v tejto kázni zamýšľame, je vopred určený nielen život nášho Spasiteľa – od Jeho narodenia až po Jeho vstúpenie na nebesá. V tom istom verši je vopred určená aj životná cesta človeka, ktorý žije vo viere v Pána Ježiša, a ktorá vedie – od narodenia, príchodu na svet, cez rozličné životné kríže k smrti a cez smrť potom do neba, za Pánom Ježišom. Aj my sme prišli na svet – tak ako Pán Ježiš – nahí; aj nás ruky našich mám zavinuli do plienok. Nahí sme prišli na tento svet a nahí z neho raz aj odídeme... Pán Boh nám však daroval život nie na to, aby sme sa tu trápili, potom zostarli a zomreli. Pán Boh nás stvoril pre večný život, pre večné spoločenstvo s Ním, o ktoré sa človek pre hriech pripravil. Pre Adamov hriech sme stratili večný život. Boh sa však nad hriešnymi ľuďmi zmiloval a poslal nám Spasiteľa – Vysloboditeľa z hriechov, z moci diabla a večnej smrti. Tá Božia záchrana sa pre nás začína vo chvíli krstu. Tí, čo boli pokrstení v Krista, už nie sú nahí, ale oblečení – do Kristovho rúcha čistoty a spravodlivosti, ako je napísané: **„Všetci, ktorí ste boli pokrstení v Krista, Krista ste si obliekli...** (Gal 3, 27)**“**. To biele, neviditeľné krstné rúcho sme si však počas života neraz poškvrnili všelijakými hriechmi, skrytými i viditeľnými, a preto ho potrebujeme pravidelne bieliť, čistiť – v krvi Baránka Ježiša Krista, za nás obetovaného na dreve kríža, ktorý sníma hriechy sveta. To biele rúcho si môžeme očistiť vtedy, keď prijímame Večeru Pánovu. A láskou, ktorú sme vierou poznali a okúsili pri Večeri Pánovej, Boh chce v nás milovať nepriateľov, odpúšťať blížnym, prinášať pokoj tomuto znepokojenému svetu, zmierovať, slúžiť, konať skutky milosrdenstva, deliť sa s núdznymi...

Vianoce sú pre nás – nasledovníkov Pána Ježiša výzvou, aby sme si Božiu lásku nenechali iba pre seba, ale podelili sa o ňu s druhými ľuďmi. Preto si navzájom pomáhajme, buďme k sebe milí, láskaví, majme neustále záujem jeden o druhého.

Vianočný príbeh je teda o Božej milosti, o Božom diele pri nás, o našom povolaní do Božej rodiny, o nádhernom dare, ktorý sa nedá vyvážiť peniazmi a pokladmi tohto sveta. Tak ako ľudské dieťa nemá zásluhu na tom, že sa narodilo do určitej rodiny, tak ani my ako Božie deti nemáme žiadne zásluhy na tom, že sme Božími deťmi, že patríme do tejto rodiny. To všetko je Božia milosť a láska, ktorá sa zjavila v Ježišovi Kristovi a my môžeme byť súčasťou toho príbehu lásky a spolu s apoštolom Pavlom ďakovať **„Bohu za Jeho nevýslovný dar** (2K 9,15)**“**.

Boh nám otvára cestu k sebe. Túži po stretnutí s nami. Využime aj tieto sviatočné dni na stretnutie s Bohom. Máme na to práve teraz dostatok príležitostí. Neobstoja žiadne výhovorky. Ponúkajú sa nám okrem Služieb Božích v našom kostole aj mediálne prenosy bohoslužieb, duchovných zamyslení, čítanie Božieho slova, spoločná rodinná modlitba i spev kolied. Využime tieto príležitosti na duchovné prežitie Vianoc. To všetko nech upevňuje našu vieru. Rozprávajte sa často v kruhu rodiny. Nie sú školské povinnosti, tak sa rodičia viac venujte deťom. Deti, vypnite mobil a počítač a viac počúvajte, čo vám chcú do života odovzdať otec i mama. Upevňujte medzi sebou rodinné putá. Uvidíte, že sa to oplatí. Je to výhodná investícia do budúcnosti.

Bratia a sestry! V tom verši, ktorý opisuje Ježišovo narodenie: **„I porodila svojho prvorodeného syna, obvinula ho plienkami, a uložila v jasliach, pretože nemali miesta v ubytovni“** je ohlásený celý život Spasiteľa – od Jeho narodenia až po Jeho vstúpenie na nebo. V tom verši je ohlásená aj cesta, po ktorej nás chce Boh viesť spolu s Pánom Ježišom do večného života. A tak si uvedomujeme, že vianočný príbeh sa netýka len jednej noci, jedného miesta, niekoľkých ľudí, ale že tento príbeh sa týka každého jedného z nás. On sa nás netýka len pri narodení, keď nás Boh prijíma za svoje deti, ale týka sa nás každého dňa – v detstve, mladosti, dospelosti, starobe, v každej situácii aj v tej, keď budeme jedného dňa prechádzať údolím tieňov smrti. Aj vtedy sa nás vianočný príbeh dotýka a hovorí o našej záchrane v Ježišovi Kristovi. Vtedy môžeme so žalmistom vyznávať: **„nebojím sa zlého, lebo Ty si so mnou** (Ž 23,4)**“**.

Pán Ježiš prišiel, aby sa dával v Slove, vo sviatostiach, v službe a všetkých zjednocoval v láske. Tak sa snažme obetovať sa pre druhých, ako sa Pán Ježiš obetoval pre nás všetkých. On neprichádza pre svoje pohodlie, ale pre našu záchranu. Dávať seba iným znamená napodobňovať Pána Ježiša. Nech vám sám Pán Ježiš uzdraví vaše srdcia vierou, aby ste poznali, že On je aj Vaším Spasiteľom, ktorý chce zachrániť aj vás. Amen.

ThDr. Eva Juríková,
zborová farárka CZ ECAV v Lubine

Advent ako príprava na príchod Mesiáša

***Advent** je obdobie celkom **na začiatku cirkevného roka**, predchádza vianočnému času. V evanjelickej tradícii patrí na úvod vianočného kruhu.*

Slovo **advent** má latinský pôvod zo slova ***adventus***, čo je prekladom gréckych (biblických) výrazov *epifania* i *parrusia*, teda ***príchod***. V tom zmysle nám advent poukazuje na:
1. príchod Mesiáša na Vianoce, 2. druhý príchod Mesiáša.
Niekde ešte pridávajú tretí význam, a to je príchod Krista do srdca veriaceho človeka. Takto sa na začiatku cirkevného roka – zvlášť vo francúzskej teológii – poukazuje na trojitý odkaz adventu: na minulosť, prítomnosť a budúcnosť.

História adventného obdobia je trochu komplikovaná, najstaršie zmienky by sme našli v druhej pol. 4. storočia v diele pripisovanému *Hiláriovi z Poitiers* (†367) ako o čase pôstu pred Božím narodením. V rámci príprav na Vianoce v podobe pôstu nájdeme toto obdobie na konci 4. storočia ako čas od 11. novembra až do 6. januára, sviatku Zjavenia. Je to spolu 56 dní, bez víkendov presne 40, 6 týždňov adventu plus 2 týždne Vianoc. Počas toho obdobia sa kresťania vždy v stredu, piatok a sobotu postili (preto sa mu niekedy hovorí *pôst svätého Martina)*. Išlo o 40 dní ako 40 dní pôstu pred Veľkou nocou. Niektorí kresťania sa dokonca postili celé toto obdobie. Tu niekde možno hľadať aj nedávny zvyk u nás pristupovať k spovedi (a Večeri Pánovej) zvlášť v advente. Adventné pôsty ustali v 13. storočí, oficiálne ich zrušil až Kódex kanonického práva z r. 1917. Napriek tomu sa adventné obdobie v rôznych krajinách či oblastiach dodnes nazýva aj *Malý*, alebo vianočný *pôst, v* byzantských cirkvách Filipov pôst.
Pápež *Gregor Veľký* (†604) zaviedol **4-týždenný adventný čas**, 4 týždne predstavovali 4 000 rokov od pádu človeka v raji po príchod Krista v Betleheme. Synoda v Limburgu (1038) rozhodla, že advent bude začínať 1. adventnou nedeľou.

Rozpis evanjeliových textov pre jednotlivé nedele pochádza zo 7. storočia. Prvé dve nedele sa zameriavali viac na druhý príchod Pána Ježiša a druhé dve nedele na prípravu na narodenie Božieho Syna.
Typická **farba adventu je** od 13. st. **fialová**, no boli pokusy aj o zavedenie čiernej. Fialová „vzniká zmiešaním červenej a modrej, preto je symbolom rovnováhy, umiernenosti, zmierenia medzi nebom a zemou, dušou a telom, láskou a múdrosťou, spojenia Boha s človekom...“ V anglikánskom prostredí sa stretneme s *modrou* (u nás neliturgickou) farbou. Švédska evanjelická cirkev používa *bielu* farbu, vo východných cirkvách sa údajne používa *červená* v alternatíve so zlatou.

1. adventná nedeľa

Adventné nedele mali kedysi svoje latinské názvy podobne, ako máme vo veľkonočnom období. Vychádzali z prvých slov introitov.
Názov 1. nedele bol ***Ad te levavi*** (Ž 25, 1: K Tebe pozdvihujem). Na začiatku nového cirkevného roka z textu introitu (Ž 25, 1 – 4) znie hlboká dôvera a pokorná prosba dávidovského žalmistu o poznanie cesty, ktorou sa práve začína liturgické stvárnenie celých dejín spásy počas celého roka.
Epištola typická pre túto nedeľu je z **R 13, 11 – 14** (v novšom podaní súčasnej agendy verše 8 – 12) reflektuje smerovanie nedele k parúzii (druhý príchod Krista) a nabáda k náležitej príprave, keďže sa čas kráti. **Evanjelium Mt 21, 1 – 9** o ***vjazde Ježiša do Jeruzalema*** ukazuje na vstup Ježiša do nového cirkevného roka a je veľmi vhodne vybraté práve pre túto príležitosť.
V túto nedeľu sa zvyknú zapaľovať sviece na ***adventných vencoch*** (so štyrmi, alebo aj piatimi, niekde rôznofarebnými sviecami) pôvodom v nemeckej evanjelickej cirkvi. Niekde v tento deň stavajú vianočný stromček, robia špeciálne svetelné výzdoby, napriek tomu však začína tiché obdobie bez hlasných osláv a svadieb.
Zaujímavá je aj história tzv. ***adventného kalendára*** či ***adventnej moravskej (herrnhutskej) hviezdy***, obidvoje pochádzajú z nemeckého luteranizmu 19. storočia.
Typické piesne určené pre 1. adventnú nedeľu sú: **Príď, spasenie pohanov** (ES 19) a **Čím môžem Ťa privítať** (ES 6).
Tranovský kancionál (1949) odporúčal pre 1. adventnú nedeľu výber ôsmich piesní. Do nášho spevníka sa okrem jednej dostali všetky – sú to piesne: ES 5, 10, 15, 16, 23, 27 a 30.

Fialová 2. adventná nedeľa a jej ľud Sionu

Advent pokračuje druhou adventnou nedeľou, **rúcha v kostoloch sú fialové** po celé adventné obdobie (rovnakú farbu všetkých nedieľ adventu v našom prostredí kopírujú aj rovnaké farby sviečok na adventných vencoch, i keď tie nie sú nutne fialové, vo svete to však tak nebýva).
Zvláštnosťou a zároveň aj ťažkosťou nedele je pôvodný vstupný spev do liturgie, **introit** z **Iz 30, 27 – 29**. V niektorých cirkvách (napr. českobratská) ho majú kvôli jeho náročnej zrozumiteľnosti prispôsobený. Introit už v našej liturgii nepoužívame, ale v časoch, keď sa ním bohoslužba začínala, naň kládli veľký dôraz – dosiaľ sa v mnohých cirkvách aj

používa. Náročným spôsobom vznikol ambroziánsky chorálový introit s lat. názvom **Populus Sion (**v preklade: Ľud Sionu). Odtiaľ sa začal pre 2. nedeľu používať tento názov.
Posolstvo nedele sa však už trochu rozchádza viacerými smermi, najmä kvôli svetovému ekumenickému hnutiu.
V našej tradícii starocirkevných perikop (zosobnenej aj v posledných agendách) sa stretáme s **tematikou prichádzajúceho Božieho kráľovstva**. To je spolu s témou prvej adventnej nedele prepojením so starým cirkevným rokom, ktorý sa končil pohľadom na budúce veci a advent, najmä vo svojej prvej polovici, tiež pozerá na budúcnosť v podobe druhého príchodu Krista na zem.
Novšia a viac ekumenická tradícia, je ***spojená s Jánom Krstiteľom***, ako tým, kto prepája obdobie Starej a Novej zmluvy a objaví sa potom aj v nasledujúcej, tretej adventnej nedeli.
Epištola hlása radostnú skutočnosť, že spása prišla pre celý svet v Ježišovi Kristovi. U nás vynechané prvé verše epištoly však dávali textu trochu iný dôraz, založený na Písme a preto sa v minulosti táto nedeľa v niektorých oblastiach nazývala aj nedeľou Biblie; práve cez vynechané verše nájdeme aj spojitosť s evanjeliom, v ktorom Kristus hovorí, že „Jeho slová sa nikdy nepominú".
Typická pieseň pre 2. adventnú nedeľu je ***Ó, Spasiteľ, roztrhni nebesá*** (v našom spevníku ju však nemáme). Evanjelici ju veľmi dlho odmietali pre katolícky pôvod jej autora. Do protestantských spevníkov si našla cestu až v 20. storočí.
Spomedzi odporúčaných piesní v Tranovskom kancionáli (1949) sa do nášho súčasného spevníka dostali: ES 10, 15, 19, 26 a 30.

3. adventná nedeľa – plná radosti

Predvianočné adventné obdobie sa dostáva **do druhej polovice**. Ňou sa prelamuje tento čas a tak sa táto nedeľa stáva prelomovou, teraz sa už viac zameriame **na prvý Kristov príchod**, ktorý si o necelé dva týždne pripomenieme.
V protestantských cirkvách sa v **introite** (u nás sme ho nahradili predspevom) stretáme **o pripravovaní cesty**. ***V katolíckych kruhoch*** však uvidíme ešte predreformačný introit „Radujte sa v Pánovi...", v lat. *Gaudete in Domino*. Zvlášť ak si spomenieme, ako sa kedysi v minulosti dodržiaval prísny asketický pôst, polovica adventu prinášala uvoľnenie a určitú radosť. Preto nedeľa nesie názov aj **Gaudete**, radostná nedeľa.
Epištola 1K 4, 1 – 5 sa k adventnej téme dostáva predovšetkým v poslednom 5. verši. Predpokladá sa, že súvisela so starocirkevnou praxou trojdňového obdobia pôstu (celkom štyrikrát v roku) a hlbokých príprav – v tomto prípade zvlášť na druhý príchod Pána Ježiša.
Typické **evanjelium nedele** je o ***Jánovi Krstiteľovi*** a jeho otázke: ***Si ty ten, čo má prísť?*** Od témy Posolstvo Jána Krstiteľa v predošlej agende sme sa v súčasnej dostali k ***Pripravovateľovi cesty Pánovi*** ako vhodnej predvianočnej myšlienke. V katolíckych cirkvách (a v ekumenickom lekcionári) sa tejto biblickej postave venujú opakovane po predošlej nedeli.
V niektorých cirkvách – opäť najmä katolíckych – sa v túto nedeľu, presne ako v 4. pôstnu, používa ***ružová liturgická farba*** (u nás síce priamo nezakázaná, ale ani nepatrí do pätice našich základných liturgických farieb). Aj kvôli tomu sa, najmä v zahraničí, stretneme s adventným vencom, ktorý má jednu zo sviečok ružovú.
Zo spevníkových piesní je pre túto nedeľu asi najtypickejšia pieseň č. 21, **Púšťou sa nesie mocný hlas.** Dostala sa ako novinka do Evangelického zpěvníka s 10 veršami, v súčasnom sa v preklade Jána Rybárika sú iba 4 z nich s tým, že posledné dva sú novou tvorbou Andreja Hajduka. V Zpěvníku sa používal nápev piesne Aj Panna jest pozdravena, pôvodne zo 4. storočia, dnes ju spievame podľa melódie z baptistického spevníka *Southern Harmony and musical companion* vydaného v r. 1935 vo Filadelfii.
V Tranovskom kancionáli je k tejto nedeli odporučených osem piesní, z nich máme v našom súčasnom spevníku tri: ES 17, 20 a 24. Je to ale škoda, pretože o Jánovi Krstiteľovi tak máme v spevníku jednu jedinú pieseň (ES 21), aj tá sa viaže iba ku krstu Pána Ježiša (v Tranovskom kancionáli ich bolo viac).

4. adventná nedeľa – rorátna

Posledná adventná nedeľa sa už dostáva do tieňa prichádzajúcich vianočných sviatkov. Vystihuje ju aj navrhnutá tematika v súčasnej Agende: **Radostné svedectvo o blízkom Pánovi**, či v predošlej: **Medzi zasľúbením a naplnením**. Vo väčšine našich cirkevných zborov tu vrcholí príprava na sviatky aj vo väčšej návštevnosti sviatosti Večere Pánovej. V prípade, že nedeľa pripadne na Štedrý večer, nie je dnes vôbec zriedkavosťou, že sa v cirkevných zboroch rozhodnú iba pre štedrovečerné bohoslužby a adventné ranné vynechajú.
Typickým **introitom** (pôvodným vstupným spevom, u nás od 17. storočia nahradeným predspevom) nedele je text **Iz 45, 8**: ***„Rosu dajte, nebesá zhora a oblaky nech lejú spravodlivosť."*** Lat.: Rorate, caeli, desuper et nubes pluant iustum. Odtiaľ sa v liturgických názvoch tejto nedele ustálil **názov Rorate**, aj keď v našich kruhoch sa veľmi neujal.
Naopak, najmä starší si môžu pamätať na tzv. ***adventné rorátne bohoslužby***, ktoré už v súčasnej agende nenájdeme. Boli to adventné stredtýždňové bohoslužby, ktoré bývali zásadne ráno (ešte Braxatorisova agenda z r. 1922 to tak odporúča). Počítalo sa

s ôsmimi, ba i dvanástimi počas adventu (teda nie iba raz v týždni, záviselo od zboru). Ich pôvod je ale trochu komplikovaný a ani nie celkom zistený až do ich úplných počiatkov. Pôvodne sa rorátmi už mysleli špeciálne mariánske omše, ktoré sa konali v advente počas pracovných dní zásadne skoro ráno. Nazývali ich aj anjelské omše. Ich rozmach nastal ale až v 16. storočí, podľa všetkého aj v rámci protireformácie a rekatolizácie.

Luther a reformátori nezavrhli hneď spočiatku všetky mariánske sviatky. Stredtýždňové bohoslužby v advente aj s ich názvom však až do zavedenia súčasnej agendy ostali, ich ranná prax sa už dávnejšie prestala dodržiavať a stali sa večernými, podobne ako v pôste. Novšie bádanie v tejto oblasti ukazuje na neskorší, utrakvistický pôvod rorátov.

V rámci liturgického rozvoja v zahraničí sa nahrádza introitový text Iz 45,8 novozmluvným F 4, 4 – 5 s témou radosti (čo je v katolíckych kruhoch témou 3. adventnej nedele) a tu a tam sa práve na 4. adventnú povoľuje preto svetlejšia fialová liturgická farba – ružová. U nás sa tento text ujal ako text **epištoly** pre túto nedeľu vo verzii **F 4, 4 – 7**, v novšej agende až po verš 9.

Medzi preferované evanjeliové texty sa dostáva čím ďalej viac L 1, 26 – 38 o zvestovaní narodenia Pána, u nás sa však zachovalo starocirkevné evanjelium J 1, 19 – 28 ešte stále o Jánovi Krstiteľovi, ktorý namiesto na seba ukazuje na Krista.

Z piesní na túto nedeľu sa asi najviac hodí „rorátna“ pieseň č. 24 *Rosu dajte, ó nebesá*, ale iste aj č. 7 *Čo Mária panna* v našom spevníku, resp. č. 29 *V plnosti času Boh poslal*, no tá asi patrí ešte viac pre Štedrý večer. V Tranovskom kancionáli je k nedeli vybraných iba päť piesní, okrem jednej sa všetky dostali aj do súčasného spevníka: ES 16, 23, 24 a 30.

Mgr. Ľuboslav Beňo
zborový farár CZ Rankovce (krátené)

Príbeh adventného venca

Hádam každý z nás pozná adventný veniec. Je jedným zo symbolov adventu aj Vianoc. Viete však, ako vznikol a odkiaľ pochádza?

Prvý adventný veniec na svete visel v modlitebnej miestnosti domu s názvom Rauhes Haus v Horne pri Hamburgu (dnes je Horn súčasťou mesta Hamburg). Písal sa rok 1839.

Podľa prameňov stál za jeho vznikom evanjelický teológ Johann Hinrich Wichern, ktorý v Horne pri Hamburgu založil domov pre osirelé a zanedbané deti z hamburských chudobných štvrtí. V čase Adventu sa deti každý deň pýtali, či už sú Vianoce. A tak v roku 1839 J. H. Wichern postavil veľký drevený kruh a položil na neho 19 malých červených (počet všedných dní) a 4 veľké biele sviečky. Malú sviečku zapálil postupne každý všedný deň v čase Adventu. V nedeľu rozsvietil veľkú bielu sviečku. Adventný veniec mal chovancom skrášliť predvianočné obdobie a pripomínať blížiaci sa Štedrý deň.

Tento zvyk sa ujal na pôde evanjelickej cirkvi v Nemecku. Počet sviečok určených na bežné pracovné dni sa pohyboval od 18 do 24 podľa toho, na aký dátum pripadli Vianoce v kalendári. Štedrý deň a štvrtá adventná nedeľa väčšinou nepripadli na jeden a ten istý deň. Aj preto sa po zapálení štvrtej bielej sviečky zapaľovali ďalšie menšie červené sviečky. Plameň poslednej sviečky sa rozhorel na Štedrý deň, keď veniec osvetľovalo svetlo všetkých sviec symbolizujúce príchod Krista, ktorý rozptyľuje temnotu a strach.

Jedľové vetvičky boli prvýkrát použité na výzdobu stien modlitebne počas adventu v roku 1851. Neskôr v roku 1860 pribudli vetvičky aj na svietniku v tvare kolesa. Okrem toho ho zdobili biele stuhy, ktorými bol ovinutý, a borovicové šišky.

Začiatkom 20. storočia si adventný veniec našiel cestu do príbytkov obyvateľov strednej triedy. Tomu sa prispôsobila i jeho veľkosť a počet sviečok. Odvtedy je adventný veniec menší a má len štyri sviečky.

Pôvodný Wichernov adventný veniec dnes pripomínajú vence, ktoré sa každý rok podľa vzoru prvého adventného venca vyrábajú v miestnom záhradníctve. Slúžia okrem iného na výzdobu domu Rauhes Haus, kde sídli diakonická organizácia, ako aj hamburskej radnice.

Zdroj: Internet *Božena Uherčíková*

Strieborná konfirmácia v Modre-Kráľovej

Po slávnosti diamantovej a zlatej konfirmácie v tomto roku Cirkevný zbor ECAV Modra-Kráľová zorganizoval aj slávnosť Striebornej konfirmácie po 25 rokoch. V nedeľu 10. novembra sa v chráme stretlo osem jubilujúcich konfirmandov. Vo svetle kázne založenej na Ef 3, 14 -19 ich sestra farárka povzbudila, aby boli ešte viac založení a zakorenení v láske Božej. Po spovedi sa jubilanti Božou láskou sýtili v hmatateľnej podobe vo sviatosti Večere Pánovej. Slávnostné chvíle umocnila majestátna organová hra teológa Gabriela Lovása a spevy, a to spev domáceho speváckeho zboru pod vedením domácej sestry kantorky a sólospev teologičky Niny Michalíkovej počas Večere Pánovej. Sestra Janka Dudová Ružek predniesla príležitostnú báseň L. Fričovského o viere. Pred oltárom vystúpili aj deti z besiedky s ukazovacou piesňou a veršíkmi a tiež súčasní konfirmandi Samuel Liberčan, Matej Šimončič a Matej Varga, ktorí od ambónu predniesli epištolu a príhovorné modlitby za konfirmandov – jubilujúcich aj súčasných.
Jubilujúcim konfirmandom boli odovzdané kvety a pamätné listy aj s textami konfirmačného požehnania, vo svetle ktorého mali po konfirmácii v živote kráčať. Za jubilujúcich konfirmandov sa prihovorila Ing. Veronika Juranová, ktorá sa poďakovala za zorganizovanie slávnosti cirkevnému zboru a menovite aj sestre zborovej farárke Horňanovej, ktorá ich na konfirmáciu pred 25 rokmi pripravovala.

Jubilujúci konfirmandi sa potešili, keďže príležitosť na stretnutie – aj zo základnej školy dlhšie nemali. Na prejav vďaky odovzdali sestre farárke kvety a tiež obetovali finančný dar na potreby cirkevného zboru. Spevom mládežníckej hymny „K trónu slávy“ bola slávnosť v kostole ukončená.
Po slávnosti jubilanti pokračovali vo vzájomných neformálnych rozhovoroch aj za účasti predstaviteľov cirkevného zboru v obnovených priestoroch evanjelickej fary pri prestretom stole, ktorý pripravili sestry presbyterky.

(red.)

KRONIKA CIRKEVNÉHO ZBORU
Naši jubilanti v novembri a decembri 2024

89 rokov
Mária Valachová

86 rokov
Emília Valachová

85 rokov
Božena Kľúčiková
Marta Uherčíková

83 rokov
Estera Ružeková

82 rokov
Slávka Prídalová

80 rokov
Anna Kľúčiková
Zdenka Hornáčková

78 rokov
Zora Valachová

70 rokov
Božena Pacalajová

65 rokov
Milan Galáš

60 rokov
Zdenko Juran

55 rokov
Roman Setnický

Dodatočne blahoželáme:
Ľudmile Križanovej k 70. narodeninám
Libuši Setnickej k 50. narodeninám
Kataríne Geletovej k 50.narodeninám

65. výročie sobáša – Milan a Marta Fleischhackerovci
60. výročie sobáša – **diamantová svadba** – Augustín a Ľudmila Kvasnicovci

Pozdravujeme jubilantov –rodákov

do Modry

Jozef Rigan	75 rokov
Milan Galáš	70 rokov
Jaroslava Porubanová	65 rokov
Jana Figurová	55 rokov

do Pezinka

Ľudmila Karasová	70 rokov

do Bratislavy

Eva Uherčíková	65 rokov

do Trenčína

Júlia Dobiášová	86 rokov

Kroniku jubilantov pripravila Zuzana Ježová

Zosnulý a pochovaný: Ľubomír Mydlárik 7.11. 15.11.

Milodary na Evanjelickú ratolesť

Zdenka Oškerová 10 €
Darina Hečková 20 €
Lydka a Jozef Liberčan 20 €
Vlasta Bartošová 20 €
Božena Pacalajová 10 €
Ľudka Kvasnicová 20 €
súrodenci Kľúčikovi 20 €
Marta a Dušan Valachovi 20 €
Viera a Ján Uherčíkovci 10 €
Estera Ružeková 20 €
Božena Kľúčiková 10 €

Nerobte trhovisko z domu môjho Otca!

Kázeň sestry zborovej farárky na Pamiatku reformácie a Posvätenia chrámu dňa 31. 10. 2024

Pomôž nám, Kriste, nech Ťa v tomto chráme,
zo slova Pravdy poznávame.
Nech v duchu, v pravde sa tu modlíme
a Božím slovom sa vždy riadime. Amen.

Kázňový text: Ján 2, 16c ***„... nerobte trhovisko z domu môjho Otca.“***

Milí bratia a milé sestry!

V dnešný deň sa spájajú dva sviatky: Pamiatka reformácie a Pamiatka posvätenia tohto chrámu Božieho. Keďže 31. október nepripadá na nedeľu, pamiatka posvätenia sa slávi vždy v nedeľu po Pamiatke reformácie, a teda v prvú novembrovú nedeľu. Keďže túto nedeľu budeme sláviť pamiatku posvätenia chrámu v Lubine a u nás Služby Božie nebudú, oba sviatky spojím v dnešnej zvesti Božieho slova.

Krátky verš bol vybratý zo správy o tom, ako sa Pán Ježiš hneval svätým hnevom a vyčistil jeruzalemský chrám. Jeho hnev nebol namierený proti chrámu ako budove, ale proti ľuďom, ktorí si z chrámu urobili „tržnicu“. Keď ľudia v chráme na prvé miesto postavili svoje zisky, mamonu namiesto živého Boha a svojou činnosťou odvádzali pozornosť od živého Boha aj u ďalších ľudí, ktorí do chrámu prichádzali ako pútnici počas sviatkov – aj počas židovskej Veľkej noci, keď Pán Ježiš chrám vyčistil… Do chrámu prichádzali aj nežidia, ktorí sa pre vieru v Boha Izraela rozhodovali, a teda pohania. Vyvolený národ im však namiesto svedectva o živej a úprimnej viere predvádzal karikatúru náboženského života, úbohú reklamu viery, ktorá Ježiša podnietila k ostrej kritike. A nezostalo „len“ pri slovách. Pán Ježiš vzal do ruky bič, z chrámu vyhnal predavačov a peňazomencov a chrám vyčistil.

Pán Ježiš nazval jeruzalemský chrám „trhoviskom“. Určite by sa aj nás tieto slová dotkli a kohokoľvek, keby sa Pán Ježiš takto vyjadril o akomkoľvek chráme, veď vieme, koľko práce sa s takým chrámom spája – s jeho udržiavaním zvonka a tiež vo vnútri. O čo skôr sa slová Pána Ježiša dotkli Židov, ktorí boli na jeruzalemský chrám tak veľmi hrdí! Bola to monumentálna a dych vyrážajúca stavba. V časoch Pána Ježiša na ňom prebiehala rekonštrukcia – dlhých 46 rokov! A ešte stále nebola prestavba chrámu skončená....

Bratia a sestry! Boží dom, chrám, neoznačuje len kamennú stavbu, ale je obrazom aj „duchovného“ domu cirkvi postaveného zo živých kameňov – z nás, ktorí sme Krstom Svätým boli zaštepení do cirkvi a uverili sme v Pána Ježiša Krista ako nášho Spasiteľa. Cirkev nie je ľudským dielom, ale dielom Božím. Založil ju sám Pán cirkvi – Ježiš Kristus po tom, ako odišiel do neba a na učeníkov zoslal Ducha Svätého. Ale aj keď je cirkev Božím dielom a Pán Ježiš Kristus sa za ňu obetoval a posvätil ju, aby bola „bez poškvrny“ (Ef 5, 27), cirkev tvoria ľudia, a ako takí sú nedokonalí, zlyhávajúci, takže svätá dokonalá cirkev je predmetom eschatologickej[1] budúcnosti – je skrytá spolu s Kristom v nebesiach. Tak ako v Ježišových časoch boli v Božom ľude medzi ctiteľmi Boha aj ľudia neúprimní, ktorí Božie dielo sebecky zneužívali na svoj vlastný prospech, pokušeniu mamony a moci sa neskôr nevyhla ani cirkev Kristova. V prvých storočiach existencie, keď boli kresťania za svoju vieru v Pána Ježiša prenasledovaní, cirkev bola prípadmi mučeníkov prečistená, nebolo v cirkvi toľko pretvárky a neúprimnosti ako neskôr po r. 313, keď sa kresťanstvo v Rímskej ríši stalo uznaným náboženstvom, ba kresťania začali požívať aj isté výhody a prednosti. Byť kresťanom sa jednoducho vyplatilo, takže do cirkvi sa dostali aj ľudia, ktorí neboli úprimne veriaci, ale vstúpili do cirkvi vedení zištnými záujmami, aby si po hmotnej stránke polepšili. S náboženskou slobodou tak šlo ruka v ruke aj zosvetáčtenie a mravný úpadok stredovekej cirkvi. Namiesto toho, aby cirkev bola čistou nevestou Kristovou, rozmáhala sa v nej faloš, ziskuchtivosť, náboženský formalizmus a manipulácia nevzdelaných ľudí. Cirkev hromadila majetok a upevňovala svetskú moc. Keď pápež Lev X. potreboval peniaze na dokončenie chrámu sv. Petra, nariadil predávanie odpustkov. Ľudia si kupovali odpustky nielen na odpustenie vlastných časných hriechov, ale aj hriechov zosnulých, ktorí sa „nestihli“ kajať pred smrťou. V Nemecku ich jarmočným spôsobom predával Ján Tetzel. Na to zareagoval teologický profesor a kňaz, ktorý kázaval v zámockom chráme vo Wittenbergu, Martin Luther tým, že 31. októbra v predvečer sviatku Všetkých svätých pribil na dvere chrámu 95 výpovedí proti predávaniu odpustkov. Tak napr. v 27. téze proti predaju odpustkov napísal: „Ľudské rečičky kážu tí, čo tvrdia, že len čo groš vhodený do truhlice zazvoní,

[1] ***Eschatológia*** *je náuka o posledných veciach človeka (vrátane posmrtného života) aj o posledných veciach ľudstva.*

Duša vyletí do očistca.“ A aj ďalšími výpoveďami dokazoval z Písma svätého, že hriechy odpúšťa Pán Boh z milosti, zadarmo, a nie pápež za peniaze.

V čase, keď si pripomíname Lutherovu reformáciu cirkvi, aj naša Evanjelická a. v. cirkev na Slovensku sa svojimi praktikami vracia do obdobia stredoveku, keď sa v nej falšuje Evanjelium Ježiša Krista o Božom odpustení zdarma, z milosti. Na poslednej synode pred dvomi týždňami boli prijaté zákony, ktoré diskriminujú niektoré cirkevné zbory, ktorým sa nemilosrdne odnímajú duchovní pastieri, lebo zbory nemajú finančné možnosti odvádzať peniaze na biskupský úrad a na veci nemení nič fakt, že duchovný pastier sa uspokojí aj s minimálnou mzdou. Dokonca sa v našej cirkvi zavádzajú aj cenníky za ten-ktorý cirkevný úkon – sobáš či pohreb, hoci Božie Slovo hovorí: Každý nech dá toľko, *„ako si umienil v srdci, nie z neochoty alebo z prinútenia, lebo ochotného darcu miluje Boh!“* (2 Kor 9, 7)

Situáciu v našej cirkvi pekne vystihla neoficiálna webová stránka evanjelikov, kde po synode bol zverejnený obrázok Ježiša, ako si za učeníka povolal colníka Matúša, verejného hriešnika, s komentárom, že kým Pán Ježiš si povoláva vyberačov daní – a medzi nimi aj colníka Matúša, aby boli hlásateľmi Evanjelia, Synoda, naopak, robí z hlásateľov Evanjelia vyberačov daní.

Keď postavíme súčasné dianie v našej cirkvi do svetla Božieho Slova, Pán Ježiš blahoslavil „chudobných“, ktorí si zhromažďujú neviditeľný poklad v nebi – vierou vo svojich srdciach. Lebo pre cirkev tým najväčším bohatstvom je Evanjelium Ježiša Krista, správa o Božej odpúšťajúcej láske k človeku – zadarmo, z milosti a nie za peniaze. Pán Ježiš vážne varoval svojich nasledovníkov pred bohatstvom, lebo s bohatstvom ide ruka v ruke moc! V dejinách sa však cirkev od Kristovho učenia odklonila, keď namiesto zhromažďovania pokladu v ľudských srdciach zveľaďovala hmotné statky a zanedbávala zverené duše.

Ak máme zostať verní Ježišovmu učeniu dnes, potom si musíme aj my vážne uvedomiť, že **peniaze a cirkev, to jednoducho nejde dohromady**! Pán Ježiš hovorí: „Nikto nemôže slúžiť dvom pánom... Nemôžete slúžiť Bohu aj mamone“ (Mt 6, 24). Koľkokrát sme sa aj my, bratia a sestry, presvedčili, že život tohto cirkevného zboru nestojí na hmotnej prosperite, ale jedine na nezaslúženej milosti Božej, ktorej sa nám toľko predivne dostalo a dostáva, takže aj keď nemáme nahromadené peniaze na bankovom účte, verne plníme misijné poslanie – a popritom sa nám aj darí zveľaďovať hmotný majetok, ktorý však nie je cieľom samotným, ale „iba“ prostriedkom k plneniu misijného cieľa – poslania cirkvi! Bola to práve hmotná núdza, ktorá vzbudila a vzbudzuje v našich srdciach úprimnú a živú vieru v Pána Ježiša ako odpoveď na Božiu nezaslúženú lásku alebo milosť, ktorej prejavom je aj tento chrám Boží, ktorý, aj keď z mála, predsa ho udržiavame a zveľaďujeme už takmer 150 rokov, ktoré uplynú, ak Pán Boh dá, na budúci rok!

Milí bratia a milé sestry v Pánovi Ježišovi Kristovi!

Honosný jeruzalemský chrám sa stal kedysi miestom formálnej bezduchej bohoslužby, trhoviskom, kde ľudia „kupčili“ s Bohom, vyjednávali s Ním ako s obchodníkom: My Ti, Bože, prinesieme predpísanú zvieraciu obeť, a Ty nám za to musíš dať odpustenie a požehnanie – no bez úprimného pokánia – premeny ľudského zmýšľania, oľutovania hriechov a túžby po polepšení!

Aj v stredovekej cirkvi sa rozbehol obchod s Bohom – predávanie odpustkov. Obchodovanie s Bohom, formálna bohoslužba bez srdečného pokánia a bez lásky k blížnemu podnietila k svätému hnevu Pána Ježiša a neskôr aj reformátora Martina Luthera. Kritika náboženských židovských predstaviteľov napokon stála Ježiša aj život – On, stelesnená pravda a láska Božia, bol nespravodlivo obvinený a popravený na kríži ako zločinec. Kiež Kristov i Lutherov svätý hnev a horlenie za Božie veci zožiera aj naše srdcia dnes pri pohľade na to, ako sa dom Otca nebeského, ktorým je Evanjelická a. v. cirkev, mení na tržnicu. Lebo Boh nie je obchodník. Preto **nech sa Evanjelium Ježiša Krista o odpustení zadarmo medzi nami aj naďalej čistotne zvestuje a nefalšuje ľudským podaním.** Amen.

„Šírenie svetla“

V novembri sa náš CZ zapojil do dvoch iniciatív spojených s rozsvietením pamätihodností v jeho vlastníctve – iniciatíva Šírenie svetla a Červená streda.

V noci z 9. na 10. novembra horela v Zelenom lese – na pietnom mieste obetí holokaustu – svieca na pripomienku tzv. Krištáľovej noci – protižidovského pogromu v r. 1938. Ide o iniciatívu múzea holokaustu Jad Vašem v Jeruzaleme pod názvom „Šírenie svetla“, do ktorej sa zapojil aj náš cirkevný zbor spolu s ďalšími organizáciami po celom svete. Iniciatíva vyzýva verejnosť, aby nechala cez noc rozsvietené svetlá v synagógach, kultúrnych zariadeniach a ďalších verejných budovách. Svetlo má vyjadriť solidaritu a pripomenúť výzvy, ktorým židovské komunity čelia na celom svete v súčasnosti aj v budúcnosti. *(red.)*

Kresťania na celom svete trpia pre svoju vieru

Postavme sa za prenasledovaných a utláčaných. Potrebujú nás!

Bratia a sestry!

Mučeníci neboli len v prvej cirkvi za čias apoštola Jána, keď kresťanov prenasledovali rímski cisári. Aj keď dnes je náboženská sloboda jedným zo základných ľudských práv, dodnes sa toto základné právo porušuje až v tretine sveta! Viete, že kresťania sú dnes opakovane najprenasledovanejšou náboženskou skupinou vo svete? Správa o stave náboženskej slobody z r. 2021 hovorí, že je prenasledovaný každý siedmy kresťan a že denne zomrie až 11 ľudí pre vieru v Pána Ježiša! Útoky na kresťanov sa zvyšujú aj na európskej pôde – a to najmä v Poľsku, Nemecku, Francúzsku a Taliansku.

Na problém prenasledovania kresťanov má upozorniť tzv. „Červená streda" – posledná streda v mesiaci novembri, keď sa na červeno rozsvietia kostoly, pamiatky či iné objekty, a to na pripomienku kresťanov zranených alebo zabitých pre ich vieru. Aj na Slovensku sa už po 6. rok popri niektorých kostoloch načerveno rozsvieti aj Bratislavský hrad či Most SNP. Týmto spôsobom chceme aj my vyjadriť podporu prenasledovaným kresťanom, ale tiež vyslať signál vládam, autoritárskym režimom i jednotlivcom, ktorí sa na kresťanoch dopúšťajú násilia a ich diskriminujú.

Čo sa týka počtu prenasledovaných kresťanov – ide o milióny! Organizácia *Open doors*, ktorá mapuje prenasledovanie kresťanov vo svete, odhaduje, že ide o 365 miliónov kresťanov – sú prenasledovaní tam, kde sú minoritou! Dôvodom prenasledovania je ***islam*** – napr. v Nigérii vedie k nastražovaniu bômb v kostoloch a k tomu, že ľudia opúšťajú svoje domovy a putujú v úplnej chudobe. Podobne aj v Pakistane sa presadzuje myšlienka privilegovaného islamského náboženstva a vyznávači iných náboženstiev sú diskriminovaní, znevýhodňovaní, napr. nevedia si nájsť prácu, majú sťažený prístup k vzdelaniu... Aj v Afrike sa tento proces stupňuje, takže takýto osud postihol už 16 miliónov kresťanov.

Foto: Erich Horňan

Iným dôvodom prenasledovania kresťanov je ***nacionalizmus***, napr. v Indii sa občianstvo viaže k hinduistickému náboženstvu. Aj tu sú ľudia posudzovaní podľa ich vierovyznania a ak sú kresťania, sú znevýhodňovaní, útočí sa na kostoly a kresťanské inštitúcie, desaťtisíce ľudí v Indii boli nútení opustiť svoje domovy.

Kresťanov prenasledujú aj ***diktatúry – autoritárske režimy*** – najmä v Severnej Kórei, ktorá vedie rebríček krajín, kde sú kresťania najviac prenasledovaní, ale aj v Číne, kde digitálne technológie dokonca používajú na sledovanie ľudí, či chodia do kostola, ako častou a ktorou trasou. Čínska veľmoc tieto technológie predáva aj iným autoritárskym režimom. Najhoršou krajinou pre akékoľvek náboženské skupiny – nielen kresťanov – je Severná Kórea, kde dochádza už ku genocíde – cielenému vraždeniu náboženských menšín.

K útokom na kresťanov dochádza aj ***pre zneužívanie zákonov***. V islamských krajinách je veľmi známym prostriedkom prenasledovania bohorúhačský zákon, tzn. ak niekto zneuctí Mohameda alebo Korán, musí zomrieť; tento zákon sa však stáva často zámienkou toho, že kresťania sú odsúdení bez riadneho súdneho procesu. Nahnevaný dav sa zhromaždí okolo domu údajného vinníka a na ňom a jeho rodine vykoná pomstu bez oficiálneho rozsudku. Nedávno sa stal prípad, že sa pohádali dve rodiny: moslimská a kresťanská. Susedia obvinili kresťanskú rodinu z bohorúhačstva a v zápale hnevu bola celá rodina zaživa hodená do rozpálenej pece v tehelni, tehotná matka aj s jej nenarodeným dieťaťom... Tam, kde sú kresťania minoritou, bývajú kresťanské ženy a dievčatá unášané za účelom nútených sobášov či sexuálneho otroctva. Alebo aj na políciu a súdy je vyvíjaný tlak spoločnosti, aby vydali rozhodnutia v neprospech kresťanov, ktorí sú menšinou... Z oficiálnych správ už spomínanej organizácie *Open doors*, ktorá mapuje prenasledovanie kresťanov vo svete, ale aj ďalších organizácií, ktoré sa zaoberajú touto problematikou a zverejňujú výsledky o útokoch na kresťanov, sa dajú vyčítať celkom konkrétne otrasné prípady porušovania základného práva na slobodu náboženstva a vyznania.

Milí bratia a milé sestry v Pánovi Ježišovi Kristovi!

V poslednú nedeľu v cirkevnom roku sme si pripomenuli obete prenasledovania, mučeníkov z radov kresťanov a povzbudzujeme sa nádejou, že nie človek má posledné slovo, ale Boh. Veríme, že Boh vidí utrpenie svojich verných. Vie o každej slze, ktorá padne, a Jeho spravodlivosť nakoniec zvíťazí. Ako videl toto budúce víťazstvo Ján vo videní, že Baránok „ich bude pásť a privedie ich k prameňom vôd života a Boh im zotrie každú slzu z očí“ (Zj 7, 17). V tejto nádeji sa v modlitbách zjednocujeme v duchovnom zápase za prenasledovanú cirkev vo všeobecnosti i za kresťanov – jednotlivcov, ktorí sú znevýhodňovaní a diskriminovaní, či dokonca zabíjaní pre nasledovanie Krista, nielen od cudzích, ale aj z radov vlastných. Prichádzajú nám na um slová Pána Ježiša: „Nebojte sa tých, ktorí zabíjajú telo, ale dušu nemôžu zabiť.“ (Mt 10, 28). Prípady mučeníkov, ktorí stratili a dodnes strácajú život pre Pána Ježiša, nech sú povzbudením pre nás, aby sme svedčili o našej viere v Pána Ježiša všade tam, kde nás Pán cirkvi postavil, a to aj za cenu posmechu a diskriminácie. A tiež, aby sme sami, v spoločnosti, kde je kresťanstvo majoritným náboženstvom, neupierali právo menšinám medzi nami. Len tak môžeme súdny deň očakávať v nádeji, že v tom veľkom nebeskom zástupe budeme medzi Božími vyvolenými stáť raz aj my.

(Úryvok z kázne v poslednú nedeľu po svätej Trojici)
Sidonia Horňanová, zborová farárka

Umenie v kríze

V nadväznosti na zapojenie nášho CZ do iniciatívy „Šírenie svetla“ sa v utorok podvečer 26. novembra konalo v zborovej miestnosti na fare podujatie „Umenie v kríze“. Hlavnou hostkou podujatia Mgr. Mirjam Mouryc, pracovníčka pamätníka holokaustu Jad Vašem[1] v Jeruzaleme, ktorá koordinuje vzdelávacie programy pre Českú republiku a Slovensko.
Mgr. Mirjam Mouryc vystúpila s prednáškou „Umenie v kríze: Reakcia súčasného izraelského umenia na udalosti po 7. októbri 2023[2]“. Prítomných oboznámila, ako izraelskí umelci reagujú na krízu po 7. októbri 2023 kreativitou, ktorú možno označiť ako vyrovnávanie sa s ťažkou realitou. Novými dielami reflektujú situáciu, inšpiráciu často nachádzajú i vo svetových dejinách umenia a ukazujú, ako výtvarné umenie pomáha vyrovnať sa s politickými i osobnými traumami. Na niekoľkých konkrétnych príkladoch objasňovala dôležitosť výtvarnej scény v dnešnom Izraeli.
Na vzdelávacom podujatí vystúpila aj naša zborová farárka doc. Sidonia Horňanová, ktorá priblížila projekt založenia pietneho miesta „Zelený les“ a PhDr. Adam Herceg, pedagóg dejepisu na Strednej odbornej škole pedagogickej v Modre, ktorý predstavil projekt pamätných mosadzných kociek na pamiatku obetí holokaustu – Stolperteine nemeckého umelca G. Demninga. Pamätný kameň na pripomienku židovskej rodiny Grünwaldovej plánujeme osadiť aj pred Zeleným lesom.
S prednáškou vystúpila Mirjam Mouryc už 19. novembra v Prahe a 21. novembra v Múzeu holokaustu v Seredi na II. ročníku vzdelávacej konferencie Slobodní študenti.

(red.)

---

[1] **Jad Vašem** je hlavný izraelský pamätník obetí a hrdinov holokaustu v Jeruzaleme. Hlavným cieľom pamätníka je zachovávať pamiatku na šesť miliónov obetí holokaustu počas druhej svetovej vojny. Po Múre nárekov je Jad Vašem druhou najnavštevovanejšou turistickou pamiatkou v Izraeli. Ročne ho navštívi asi 1 milión návštevníkov.

[2] 7. október 2023 - útok palestínskeho militantného hnutie Hamas na Izrael

ZDRAVOTNÍCKA RUBRIKA

Čierny kašeľ – Pertussis

Takmer všetci poznáme aspoň z počutia názov tejto choroby, viacerí z nás sme dokonca mali možnosť sa s týmto ochorením aj popasovať. Ochorenie je známe taktiež pod názvami divý alebo aj dávivý kašeľ. Nevyskytuje sa len v detskom veku, ale ako som sa dozvedela z médií, z tohto ochorenia sa práve zotavuje aj známy český hokejista Jaromír Jágr.

Na celom svete je ročne asi 51 miliónov prípadov čierneho kašľa, z ktorých cca 600 000 končí smrťou. Obeťami sú najmä deti, predovšetkým dojčatá (60 %). Väčšina týchto prípadov sa vyskytuje v rozvojových krajinách, v ktorých nie je zabezpečené očkovanie a preočkovanie obyvateľstva, a hlavne z finančných dôvodov nie sú k dispozícii žiadne lieky, resp. nie v dostatočnom množstve.

Čierny kašeľ (lat. pertussis) je akútne respiračné ochorenie bakteriálneho pôvodu, ktoré spôsobuje baktéria Bordetella pertussis (krátka nepohyblivá tyčinka ovoidného tvaru). Táto baktéria postihuje najmä dýchací systém a spôsobuje zápal až nekrózu riasinkového epitelu respiračného traktu.

Uvedená baktéria napáda riasinkové bunky epitelov slizníc dýchacích ciest v nose, ústach (= nosohltane) a hrtane infikovanej osoby, kde sa množí a produkuje pertusický i ďalšie toxíny, ktorými významne poškodzuje slizničnú výstelku dýchacích ciest.

Ochorenie sa prenáša kvapôčkovou infekciou, pričom inkubačná doba je 7 – 21 dní, najčastejšie 10 dní. Prejavuje sa (v prvom, tzv. katarálnom štádiu) najmä zvýšenou teplotou, pokašliavaním, nádchou, kýchaním, stratou chuti do jedla, únavou. Po 1 – 2 týždňoch nastupuje tzv. paroxyzmálne štádium, ktoré je charakteristické záchvatovým, dráždivým a úsilným kašľom; pri záchvate kašľa pacient často najprv očervenie, potom zmodrie, slzia mu oči, máva vyplazený jazyk a snaží sa nadýchnuť, pričom počujeme „híkavý“ zvuk. Záchvat končí vykašľaním hlienu alebo aj vracaním. Príznaky v prípade dospievajúcich, dospelých alebo detí s čiastočnou imunizáciou sú vo všeobecnosti miernejšie alebo aj netypické. Najzávažnejšie formy čierneho kašľa sa vyskytujú u detí. Mimoriadne závažný môže byť čierny kašeľ u nezaočkovaných detí alebo detí, ktorých matka nebola zaočkovaná. Taktiež závažný až veľmi závažný priebeh má toto ochorenie u imunitne oslabených osôb (najmä u malých detí a seniorov).

Rekonvalescentné štádium nastupuje po 2 – 4 týždňoch; je charakterizované postupným ústupom prejavov ochorenia a trvá aj mesiac.

Medzi komplikácie tohto ochorenia patrí pneumónia – zápal pľúc (v dôsledku superinfekcie inými baktériami), encefalopatia (ochorenie/poškodenie mozgu), záchvaty a dokonca aj smrť.

Najdôležitejším spôsobom predchádzania čiernemu kašľu je úplná imunizácia – očkovanie**,** pretože znižuje pravdepodobnosť ťažkého priebehu ochorenia a znižuje cirkuláciu pôvodcu v populácii. Základné očkovanie sa vykonáva v 3., 5. a 11. mesiaci života dieťaťa tzv. hexavakcínou. Preočkovanie sa vykonáva v 6. roku života a v 13. roku života dieťaťa. Každý, kto nie je zaočkovaný očkovacou látkou proti čiernemu kašľu, alebo koho stav zaočkovania už nie je aktuálny, je vystavený riziku nakazenia sa touto chorobou.

Účinným liekom proti ochoreniu sú antibiotiká, ktoré významne znižujú výskyt komplikácií po tomto ochorení. Aby však liečba bola čo najúčinnejšia, je nevyhnutné, aby sa začala v rannom štádiu choroby, počas prvého jedného až dvoch týždňov pred objavením epizód početných rýchlych zakašľaní.

Hoci očkovanie proti čiernemu kašľu je od roku 1958 povinné, vyskytuje sa stále. V súčasnosti pediatri očkujú dojčatá proti čiernemu kašľu v kombinácii s očkovacími látkami proti iným ochoreniam.

V roku 2023 bola v Bratislavskom kraji zistená celokrajská zaočkovanosť detí (v základnom očkovaní tromi dávkami hexavalentnej vakcíny) proti tomuto ochoreniu 96,8 % u detí narodených v roku 2021. Preočkovanosť v šiestom roku života (ročník 2016) tetravalentnou vakcínou dosiahla 92,9 % a preočkovanosť v 13. roku života (ročník 2009) tetravalentnou vakcínou dosiahla úroveň 93,6 %.

Za prvé 4 mesiace tohto roka bolo v Bratislavskom kraji na základe klinického obrazu a sérologického vyšetrenia lekármi nahlásených 74 prípadov tohto ochorenia.

Ľudia, ktorí majú proti čiernemu kašľu očkovanie z minulosti alebo priamo prekonali čierny kašeľ, nie sú voči reinfekcii imúnni do konca života. Po niekoľkých rokoch sa totiž ochrana očkovaním alebo po prekonaní ochorenia postupne oslabuje, a aj oni sa môžu čiernym kašľom opäť nakaziť. Priebeh

ZDRAVOTNÍCKA RUBRIKA

choroby je u nich ale menej závažný, obzvlášť u už predtým očkovaných dospelých.
V rámci povinného preočkovania proti tetanu, záškrtu (prvé preočkovanie dospelých proti záškrtu a tetanu sa odporúča vo veku 30 rokov a ďalej každých 15 rokov) je možné preočkovanie súčasne aj proti čiernemu kašľu, a to kombinovanou vakcínou dTap (diftéria – záškrt, tetanus, acelulárna pertussis). Okrem vlastnej ochrany sa očkovaním znižuje aj pravdepodobnosť prenosu baktérií čierneho kašľa na malé deti v rodine.

Ako vieme čierny kašeľ diagnostikovať ?

Na diagnostiku sa väčšinou využíva **zhodnotenie klinického nálezu a laboratórnych vyšetrení:**

- **Zhodnotenie príznakov:** lekár posúdi vaše príznaky, ako je kašeľ, jeho intenzita, trvanie ťažkostí s dýchaním ako aj pískavý zvuk po kašli.
- **Laboratórne testy:** lekár tampónom odoberie z nosa a hrdla vzorku, ktorá sa otestuje na prítomnosť baktérie Bordetella pertussis pomocou metódy PCR alebo priameho fluorescenčného testovania protilátok.
- **Krvné testy:** vzorka krvi sa môže odobrať a poslať do laboratória na kontrolu počtu bielych krviniek, najmä lymfocytov, pretože ich nárast je pri čiernom kašli bežný. Ich vysoký počet zvyčajne naznačuje prítomnosť infekcie alebo zápalu. Ide však o všeobecný test, ktorý nie je špecifický len pre čierny kašeľ.
- **Röntgen hrudníka:** lekár vám môže nariadiť röntgenové vyšetrenie, aby skontroloval, či nemáte v pľúcach zápal alebo tekutinu, ktoré majú tendenciu sa vyskytnúť, keď čierny kašeľ skomplikuje zápal pľúc a iné infekcie dýchacích ciest.

Ako prebieha liečba čierneho kašľu?

Čierny kašeľ sa lieči antibiotikami spolu s podpornou liečbou na kontrolu príznakov a ľahšie dýchanie.
Bežne sa na čierny kašeľ predpisujú antibiotiká makrolidy ako sú azitromycín, klaritromycín. Najúčinnejšie sú, keď sa podávajú na začiatku ochorenia v priebehu prvých dvoch týždňov. Ak sa začnú užívať neskôr, nemusia výrazne zredukovať príznaky, stále však pomôžu znížiť šírenie baktérií na ostatných. V prípade, že ste na makrolidy alergickí, alternatívou je trimetoprim-sulfametoxazol.

Podporná terapia:

- dostatočný pitný režim, obzvlášť ak vraciate, aby ste neboli dehydratovaní,
- dostatočný odpočinok, aby sa telo dobre zotavilo,
- malé a časté dávky jedla môžu pomôcť zabrániť vracaniu pri záchvatoch.

Hospitalizácia

Pre dojčatá či pacientov so závažnými príznakmi môže byť potrebná kyslíková terapia, aby sa zabezpečila primeraná hladina kyslíka, a neustále monitorovanie, najmä pri apnoe (pauzy nedýchania) a ak ťažko dýchajú.

Zdroj: Internet *MUDr. Janka Juranová*

Ovečka Božia

ČASOPIS DETÍ CIRKEVNÉHO ZBORU
ECAV V MODRE – KRÁĽOVEJ

Milé Kraľovančatá!

Mala som veľké šťastie. Pred Vianocami boli už takmer vypredané. Vianočné lízatká... Sú totiž špeciálne. Nielenže si na nich môžete pochutiť, ale učia nás aj o význame vianočných sviatkov.

Keď ho otočíte, aké písmenko dostanete? Správne! „J" ako Ježiš alebo po hebrejsky Jéšua. On je Spasiteľ, Boží Syn, ktorý je stredobodom Vianoc, lebo Jeho narodeniny na Vianoce oslavujeme.

Keď si vianočné lízatko pretočíte, dostanete palicu, ktorú používajú pastieri na zaháňanie ovečiek. Aj pastieri majú dôležité miesto vo vianočnom príbehu. Ako prví sa od anjelov dozvedeli radostnú správu – evanjelium o narodení Spasiteľa v Betleheme. Rýchlo sa ponáhľali do Betlehema, aby sa presvedčili o slovách anjela a narodenému Spasiteľovi sa poklonili.

Všimnime si aj farby vianočného lízatka: bielu a červenú.

Červená farba predstavuje nevinnú krv Pána Ježiša, ktorú vylial na kríži, keď sa obetoval za nás, za naše hriechy. Biela farba je zasa farbou čistoty a večného života, ktorý vierou v Pána Ježiša žijeme už dnes. „Lebo tak Boh miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho" (J 3, 16).

A teraz sa pokúste aj vy prerozprávať vianočný príbeh na príklade vianočného lízatka, a tak sa podeľte o dobrú správu o narodení Spasiteľa sveta, Ježiša Krista, ktorý sa narodil, aby zachránil svet a v ňom aj nás.

Vaša Ovečka

Viete, že...?

Možno vás to prekvapí, ale **vianočný stromček** nepatril k Vianociam od začiatku. Najstaršia zmienka o vianočnom stromčeku je až z roku 1570 z Nemecka. Za tradíciou vianočného stromčeka pôvodne stáli luteráni (luterán = evanjelik augsburského vyznania). Prvé vianočné stromčeky sa zdobili skromne – sviečkami, papierovými ozdobami či ozdobami zo sušeného ovocia a orechov.

Prvé elektrické osvetlenie vianočného stromčeka dali na stromček v roku 1882 v Amerike. Rýchlo sa stalo obľúbeným po celom svete.

Vianočné gule na stromček fúkané z jemného skla si dal patentovať jeden Francúz v roku 1889. Najskôr boli iba jednofarebné, neskôr sa začali vyrábať v rôznych farbách.

Vianočný kvíz pre celú rodinu

1. Kde sa narodil Pán Ježiš?
   a/ v paláci
   b/ v maštali
   c/ v pôrodnici

2. Koľko je adventných nedieľ?
   a/ 3
   b/ 4
   c/ 5

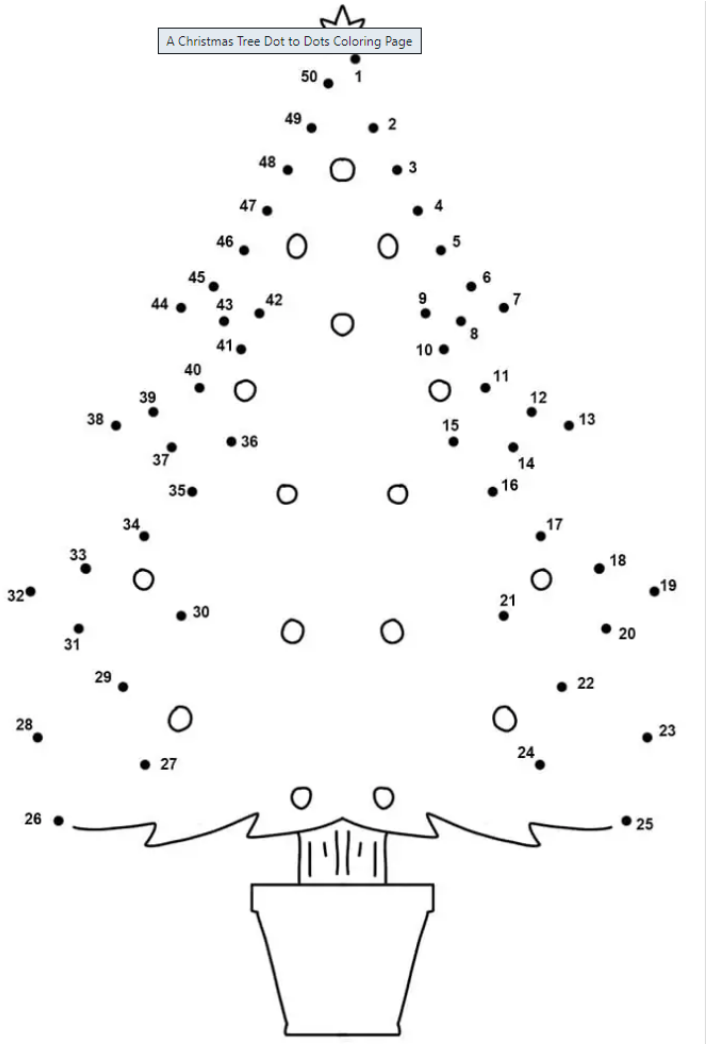
3. Čo oslavujeme na Vianoce?
   a/ narodenie Ježiša
   b/ umučenie Ježiša
   c/ manželstvo Jozefa a Márie

4. Ako pokračuje vianočná pieseň Tichá noc, svätá noc...?
   a/ nežná tvár, lásky žiar
   b/ Kristus, Spasiteľ je tu
   c/ Všetko spí, všetko sní

5. V ktorej krajine sa začala tradícia vianočného stromčeka?
   a/ v Amerike
   b/ vo Francúzsku
   c/ v Nemecku

Správne odpovede:
1b/, 2b/, 3a/,4c/, 5c/

Pospájaj čísla podľa poradia a vymaľuj si vianočný stromček

Vitaj, stromček

Vitaj stromček vianočný,
prekrásny a milý!
Veď sme sa už na teba
tak dlho tešili.

Aj Ty, malý Ježiško,
vitaj medzi nami,
zavládni všetkými
ľudskými srdcami.

Modlitbička pred spaním

Keď si večer k spánku líham,
k tichej prosbe ruky spínam.
O pokoj Ťa, Pane, prosím,
s dôverou, čo v srdci nosím.

Pritom chráň ma v tmavej noci,
drž ma pevne v svojej moci,
a keď svitne nový deň,
nech Ťa znova chváliť smiem.

Amen.

Zo života zboru

OKTÓBER

14.10. (pondelok): zasadalo zborové presbyterstvo, ktoré vzalo na vedomie vnútromisijné aktivity CZ (zborový výlet v Lubine, slávnosť striebornej konfirmácie a Sobotu večnosti), vybudovanie plota od záhumenice ako aj realizáciu sondy za účelom sanácie vlhkosti kostola. Zborové presbyterstvo tiež postúpilo na schválenie zborovému konventu nájomné zmluvy medzi mestom Modra a cirkevným zborom týkajúce sa hrobových miest na miestnom cintoríne.

31.10. (štvrtok) pred Službami Božími na pamiatku reformácie členovia zborového presbyterstva so sestrou farárkou položili vence na hroby cirkevných predstaviteľov v Kráľovej a vo Vinosadoch.

NOVEMBER

3. 11. (23. nedeľa po Svätej Trojici): v rámci zborového výletu sme sa zúčastnili na Službách Božích pri príležitosti 240. výročia pamiatky posvätenia chrámu v Lubine.

5.11. (utorok): hospodársky výbor urobil revíziu hospodárenia za 3. štvrťrok.

10.11. (24. nedeľa po Svätej Trojici): uskutočnila sa slávnosť striebornej konfirmácie so spoveďou a s Večerou Pánovou (viac na str. 6).

10.11. (nedeľa): na pietnom mieste obetí holokaustu „Zelený les“ horela svieca na pripomienku tzv. Krištáľovej noci –išlo o medzinárodnú iniciatívu pod názvom „Šírenie svetla“ (viac na str. 9).

22.11. (piatok): sestra farárka sa na fare stretla s brezneanskym bratom farárom Dr. Pačmárom k príprave publikácie o histórii CZ pri príležitosti 150. výročia posvätenia chrámu.

23.11. (sobota): zasadalo zborové presbyterstvo za účelom prípravy programu zborového konventu.

24.11. (Predposledná nedeľa pred koncom cirkevného roka): na Službách Božích v kostole zasadal zborový konvent, ktorý schválil zmluvu o dotáciu poskytnutú Úradom vlády SR na opravu veže kostola, nájomné zmluvy ohľadom hrobových miest na cintoríne, zámer obnovy fasády kostola ako aj žiadosť o pôžičku na tento účel zo seniorálneho pôžičkového fondu a z CZ Veľký Grob-Čataj.

26.11. (utorok): v zborovej sieni sa uskutočnilo podujatie „Umenie v Kríze“ (viac na str. 11).

27.11. (streda): v noci sa kostol rozsvietil na červeno na pripomienku kresťanov zranených alebo zabitých pre ich vieru (tzv. Červená streda). Za zapožičanie svetiel ďakujeme p. Miroslavovi Gajdošovi.

29. 11. (piatok): sestra farárka vybavovala na Mestskom úrade v Modre žiadosť o výrub tují pred farou.

30. 11. (Sobota večnosti): na večerných Službách Božích sme si pripomenuli pamiatku 9 bratov a sestier, s ktorými sme sa naposledy rozlúčili v predošlom cirkevnom roku.

V novembri sestra farárka vykonala 6 pastorálnych návštev a prislúžila Večeru Pánovu v domácnosti manželom pri príležitosti 65. výročia sobáša. Začala pripravovať dvoch dospelých – jedného k prijatiu sviatosti Svätého Krstu a druhého k prestupu z rímsko-katolíckej cirkvi do ECAV na Slovensku.

DECEMBER

6. 12. (piatok): sestra farárka sa v Modre zúčastnila pracovného rokovania s poslankyňou MsZ v Modre ohľadom dotácií, ktoré udeľuje mesto Modra.

7. 12. (sobota): uskutočnila sa obhliadka kostola firmou ZUMAPA spol. s. r. o. za účelom obnovy fasády, na ktorej sa za CZ zúčastnili aj bratia Milan Macko, Milan Galáš a Ján Matula.

17. 12. (utorok): na fare sa uskutočnilo rokovanie sestry farárky s manažérom firmy Baumit za účelom získania materiálu za zvýhodnenú cenu na obnovu fasády kostola. Ďakujeme sestrám presbyterkám za drobné občerstvenie.

Počas adventných nedieľ sa konali tvorivé dielne pre deti a stretnutia dorastu. Občerstvenie (koláčiky a punč) pripravili ochotné mamičky Renátka Kollárová, Veronika Liberčanová, Mirka Sabová, Gabika Prídalová, Marína Ercegová a sestra zborová farárka. Tvorivé dielne pre deti a dorast viedli Janka Dudová Ružek (vianočné dekorácie a pozdravy), Eva Kollárová, Zuzka Ježová (pečenie oblátok) a Jana Uherčíková (zdobenie medovníčkov). Ďakujeme!

V advente sestra zborová farárka vykonala 12 pastorálnych návštev v domácnosti, jednu návštevu v nemocnici v Bratislave a dve v stredisku sociálnych služieb v Modre. Počas nich prislúžila Večeru Pánovu mimo chrámu 20 členom CZ.

Deti z besiedky na adventných tvorivých dielňach

Dorast v advente

Z Lubiny

Služby Božie v médiách
Advent a Vianoce 2024

1. adventná nedeľa 1. december 2024	**Televízny prenos- :Dvojka, 10:00** **CZ ECAV Richvald** Slavomír Sabol
4. adventná nedeľa 22. december 2024	**Rozhlasový prenos- Rádio Slovensko, 9:05** **CZ ECAV Banská Bystrica** Ján Čáby
Štedrý večer 24. december 2024	**Rozhlasový prenos- Rádio Regina, 15:05** **CZ ECAV Bratislava Legionárska** Ján Hroboň
	Televízny prenos- TA3, 16:00 **CZ ECAV Bratislava Petržalka** Lenka Janotková
1. slávnosť vianočná 25. december 2024	**Televízny prenos- :Dvojka, 10:00** **CZ ECAV Prešov** Peter Mihoč

ECAV

Telefonický kontakt na zborovú farárku: 0903 957 440
Príspevky do časopisu alebo prípadné pripomienky posielajte elektronicky na adresu: shornanova@gmail.com

Evanjelická ratolesť s prílohami pre mládež a deti, vydáva Cirkevný zbor ECAV v Modre-Kráľovej, IČO: 34006800.
Periodicita: štvrťročník, dátum vydania: december 2024, č. 4, ročník 28
Adresa redakcie: Evanjelický a. v. farský úrad, Národná ul. 27, 900 01 Modra-Kráľová
Šéfredaktorka a grafická úprava: Ing. Božena Uherčíková
Redakčná rada: doc. ThDr. Sidonia Horňanová, PhD., Mgr. Zuzana Ježová, Anna Horváthová, MUDr. Janka Juranová, Ing. Katarína Macková
Časopis sa distribuuje zadarmo EV 3630/09 ISNN: 133 9 – 052X

SLUŽBY BOŽIE

v Evanjelickom chráme v Modre-Kráľovej počas Vianoc 2024 a v Novom roku 2025

24. 12. — **Štedrý večer**
večerné Služby Božie
o 17.00h | kostol
ofera na opravu kostola (1875 – 2025) – 150. výročie

25. 12 — **1. Slávnosť vianočná**
hlavné Služby Božie
so spoveďou a Večerou Pánovou
o 9.00h | kostol
vianočný program detí a rozdávanie vianočných balíčkov
ofera pre Slova Božieho kazateľa
nešporné Služby Božie
o 14.00 h | sieň na fare

26. 12 — **2. Slávnosť vianočná**
hlavné Služby Božie
o 9.00h | kostol
ofera na potreby cirkevného zboru

29. 12. — **Nedeľa po Vianociach**
hlavné Služby Božie
o 9.00 h | kostol
nešporné Služby Božie
o 14.00 h | sieň na fare

31. 12. — **Závierka občianskeho roka**
večerné Služby Božie
o 17.00 h | kostol
ofera na potreby cirkevného zboru

1. 1. — **Nový rok**
hlavné Služby Božie
so spoveďou a Večerou Pánovou
o 9.00 h | kostol
ofera na potreby cirkevného zboru
nešporné Služby Božie
o 14.00 h | sieň na fare

5. 1. — **Nedeľa po Novom roku**
hlavné Služby Božie
o 9.00 h | kostol
nešporné Služby Božie
o 14.00 h | sieň na fare

6. 1. — **Zjavenie Krista Pána**
hlavné Služby Božie
zasadnutie zborového presbyterstva
o 9.00 h | kostol

12. 1. — **Nedeľa po Novom roku**
hlavné Služby Božie
o 9.00 h | kostol
nešporné Služby Božie
o 14.00 h | sieň na fare